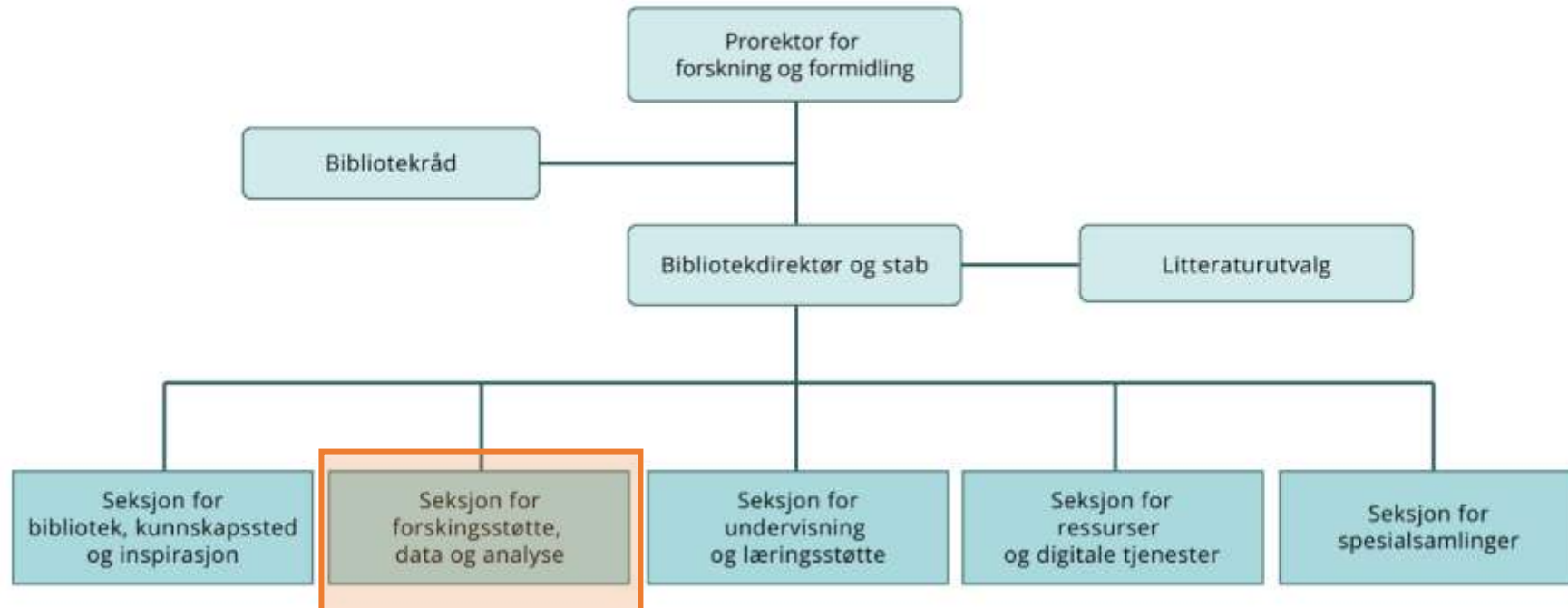

Personvern på tvers

Tverrfaglig samarbeid rundt personvern i forskning

Ane Møller Gabrielsen
Førstebibliotekar
Seksjon for forskningsstøtte, data og analyse
NTNU Universitetsbibliteket

Team forskningsdata og åpen vitenskap

INFORMASJON

Veiledning og ressurser

OPPLÆRING

Workshops og kurs

DATAHÅNDTERINGS- PLAN

Støtte og verktøy

RESEARCH DATA @NTNU

SØK

Søk etter forskningsdata

ARKIVERING

Bevaring og
publisering av data

LAGRING

Lagringsløsninger for
forskningsprosjekt

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Hva er Research Data @NTNU?

- Felles støttetjeneste for forskningsdatahåndtering opprettet i 2019
- Ledd i implementering av NTNUs politikk for åpne data
- Koordineres av Universitetsbiblioteket, har deltakere fra Universitetsbiblioteket og NTNU IT
 - Kontakt og dialog med flere andre enheter og funksjoner ved NTNU
 - Kontaktpunkt mot institutter og fakulteter ved NTNU
- Tilbyr støtte til hele forskningsdatalivssyklusen for ansatte og studenter
- Faste onsdagsmøter

FORSKNINGS-
SPØRSMÅL

SØK/
GJENBRUK

DATAHÅNDTERINGSPLAN

PUBLISERING

ARKIVERING

LIVSSYKLUS FOR FORSKNINGSDATA

INNSAMLING

LAGRING

ANALYSE

BESKRIVELSE

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

NTNU Hjelp

- 339 saker behandlet i 2024
- Mange videresendt fra andre enheter
- Veldig mange handler om forskningsdata med personopplysninger

The screenshot shows the NTNU Hjelp website. At the top, there's a search bar with the text "Hvordan kan vi hjelpe deg?". Below the search bar, there's a navigation menu with links: "HJEM", "BIBLIOTEK OG LITTERATUR", and "RESEARCH DATA @NTNU". The main heading is "Research Data @NTNU". Below this, there's a section titled "Støtte til forskningsdatahåndtering" which describes the service as a joint effort between the University Library and NTNU IT. To the right of this section is a blue button labeled "Kontakt Research Data @NTNU". Below the main heading, there's a section titled "Vanlige spørsmål" with a link "Innsamling og behandling av persondata".

Annet	13	12
Arkivering/publisering	27	25
DMP	10	10
Elektronisk labjournal	1	1
Informasjonssikkerhet	5	5
Kildekode	3	2
Lisenser/rettigheter	3	3
NICE-1	4	3
NSD	1	1
Nettskjema	14	14
Personopplysninger	75	76
ROS	2	2
Samhandling/lagring	14	14
TSD	12	12

Ofte sammensatte spørsmål som krever graving og flerfaglig kompetanse

«Jeg skal gjennomføre intervjuer over nett og jeg må innhente samtykke via nettskjema eller mail. Jeg har følgende spørsmål:

- Kan jeg opprette nettskjema for samtykke?
- Hvordan gjør jeg i så fall dette?
- Kan jeg bruke Teams til å gjøre opptak av intervjuene?
- Hvor kan jeg lagre datamaterialet?
- Og hvordan får mine eksterne samarbeidspartnere tilgang?
- PS: Det er helseforskningsdata»

Utgangspunkt/utfordring

- Personvern ved NTNU:
 - Fokuserert på det administrative, og ansvaret ujevnt fordelt mellom ulike enheter
 - Forskning falt mellom alle stoler (ikke virksomhetsstyring, ikke utdanning, ikke HR/HMS ...)
 - Vurderinger overlatt til Sikt, men lite fokus på (og oversikt over) selve praksisen ved NTNU.
 - Studenter mer eller mindre fullstendig glemt ...

Liten detour: Forskningsdataprojektet

- Forskningsdataprojektet ved NTNU vokste fram som følge av behov som ble avdekket gjennom arbeid med Forskningsdatahjelpen – og da ikke minst persondata
 - Verktøy for fortrolige digitale intervjuer
 - Sikre soner for lagring og behandling av fortrolige data (særlig viktig for studenter med privat PC!)
 - Ressurser for opplæring i riktig behandling av persondata i forskning ved NTNU

Forskningsdataprojektet

Ansvarlig, forsvarlig og god faglig forskningsdatahåndtering
Prosjekt i Digitaliseringsprogrammet NTNU

Hensikt:

Oppfylle NTNUs strategi om åpen vitenskap og forskning

Oppfylle krav og forventinger til informasjonssikkerhet

Mål:

Sikre et tilstrekkelig og attraktivt tilbud for NTNUs vitenskapelig ansatte og studenter.

Robust organisering

Forskningsdataprojektet 2021-2025

1. Digitale intervju

Løsning for innsamling og behandling av fortrolig lyd og video

2. Behandle fortrolige data

Behandlings og lagringsløsninger («NICE-1-2-3»)

3. Personvern i forskning

Nettverk, kurs, ROS-mail, NSD policy-veiviser, roller og kompetanseheving

5. Git

Felles verktøy for Git ved NTNU (GitHub)

7. Whisper

Verktøy for automatisk transkribering

8. ELN

Elektronisk labjournal

6. Personvern i studentoppgaver

Kurspakker til studieprogram, rutiner og veiledninger

9. Intern protokoll forskning

Vurdering av forskningsprosjekt med personopplysninger

4. Tjenester for forskningsdata- prosess og infrastruktur

Videreutvikling av Research
Data @NTNU -Forskningsdatahjelpen

10. Research Catalogue

Portal for dokumentasjon og synliggjøring av kunsterisk utviklingsarbeid

Relevante prosjektleveranser

- Webex – tjeneste for fortrolige digitale intervju (i drift)
- Tale til tekst – tjeneste for automatisk transkribering (i drift)
- NICE-2 – lagring og behandling av fortrolige data (under utvikling)
- Nettverk for personvern i forskning – nettverk for forskningsadmin (i drift)
- Arbeidsflyter for studenter med persondata og privat utstyr (i drift)
- Mal for risikovurdering av forskningsprosjekter med personopplysninger
- Nettkurs i behandling av personopplysninger for studenter (i drift)
- Undervisningsopplegg i persondata for studenter (i drift)
- Intern behandlingsprotokoll forskning (under utvikling)

Men: UB og Forskningsdatahjelpen kan ikke alt!

- Mange av henvendelsene krever spesifikk kompetanse (blant annet helseforskning)
- Ingen hos oss har juridisk kompetanse
- Noen spørsmål har ikke fasitsvar ...

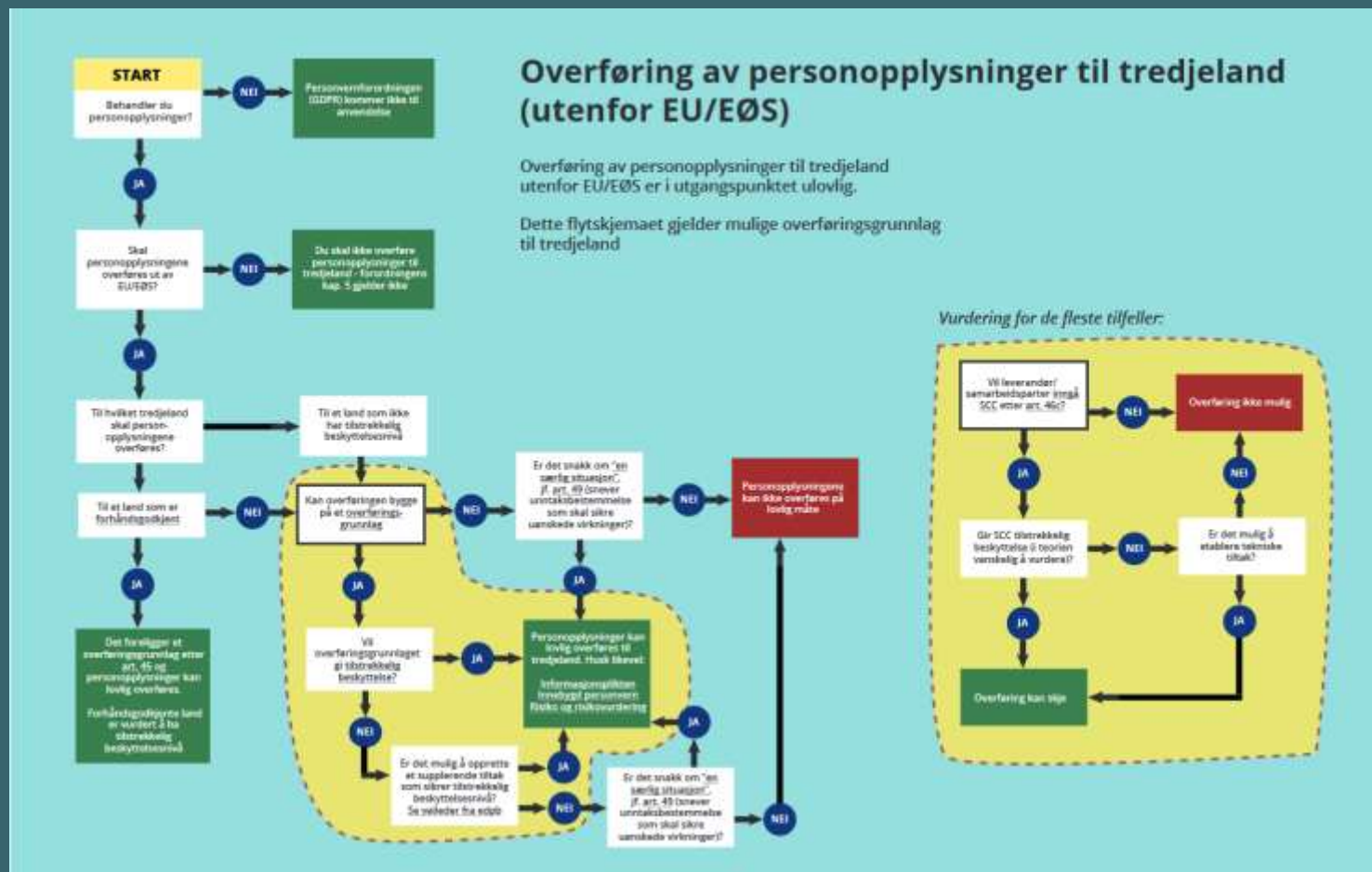
«Personvernstatus VIRKUBIT»

- Oppsto som ad hoc-møter der vi kontaktet jurister for å få svar på konkrete problemstillinger
- Oppdaget at vi hadde gjensidig utbytte av å snakke sammen
- Inviterte med flere etter hvert som utfordringene krevde annen kompetanse
- Nå: Faste torsdagsmøter med jurister, personvernombud, digital sikkerhet (IT), forskningsrådgivere fra fakultetene og andre interesserte
- Diskuterer utfordrende saker som har kommet inn via NTNU Hjelp eller andre kanaler

Hva slags saker havner her?

- Agenda fra et typisk torsdagsmøte
 - Samarbeid med USA: Innsamling av data via amerikanske kolleger. Hvordan er behandlingsansvar fordelt og hva trengs av avtaler?
 - Samarbeid St. Olavs - NTNU: masterstudent som jobber i St. Olavs infrastruktur. Hva trengs av avtaler?
 - Databehandleravtale Helsedatasenteret
 - Anonyme bildedata- hvor går grensen for anonymitet med tanke på vevsbilder av tarm?

Flytskjema overføring tredjeland

Nylige endringer

- Ny ansvarsmatrise for personvern ved NTNU
- Universitetsbiblioteket har prosessansvar for personvern i forskning, med støtte fra Avdeling for utvikling og virksomhetsstyring (AUV), Avdeling for utdanning (AUD) og Avdeling for forskning, innovasjon og eksterne relasjoner (FIE).

Hva betyr dette i praksis?

- UB får ansvar for å følge opp Sikt
 - Sikt registrerer alle forskningsprosjekter med persondata i en behandlingsprotokoll og vurderer lovligheten av prosjektene.
- UB får overordnet ansvar for internkontroll
 - 10 % av prosjektene skal kontrolleres hvert år. Ansvaret ligger hos instituttene, men UB må lage rutiner og struktur.
- UB får ansvar for retningslinjer og wikier for personvern i forskning
 - Egne retningslinjer for behandling av personopplysninger i forskningsprosjekter.
- UB er kontaktpunkt for forskere og studenter
 - Tilbyr opplæring, rådgivning og veiledning.

Tips for å lykkes med samarbeid om personvern i forskning

- Skaff nødvendig kompetanse (innen rimelighetens grenser).
Eksempel: personvernstudier ved BI eller Universitetet Innlandet
- Finn de riktige enhetene (personvern er en gjennomgående tematikk)
- Få med IT!
- Finn de riktige personene (de som møter de samme spørsmålene, men mangler forskningsstøttekompetansen – og som ser nytten av å samarbeide)